

DOMSTOLENS DOM
av den 14 maj 1974*

Mål 4/73

J. Nold, Kohlen- und Baustoffgroßhandlung, kommanditbolag enligt tysk rätt med säte i Darmstadt, företrätt av advokaten Manfred Lütkehaus, Essen, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokaten André Elvinger, 84, Grand-Rue,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företräd av juridiske rådgivaren Dieter Oldekop, i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg hos juridiske rådgivaren Pierre Lamoureux, 4, boulevard Royal,

svarande,

med stöd av

Ruhrkohle Aktiengesellschaft, aktiebolag med säte i Essen,

och

Ruhrkohle Verkaufs-Gesellschaft mbH, andelsbolag med säte i Essen,

båda företräd av advokaten Otfried Lieberknecht, Düsseldorf, med delgivningsadress i Luxemburg hos advokaten Alex Bonn, 22, Côte d'Eich,

intervenienter.

Talan avser ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 21 december 1972 beträffande godkännande av nya försäljningsbestämmelser hos Ruhrkohle AG.

* Rättegångsspråk: tyska.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena A. M. Donner och M. Sørensen samt domarna P. Pescatore (referent), H. Kutscher, C. Ó Dálaigh och A. J. Mackenzie Stuart,

generaladvokat: A. Trabucchi,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

dom

DOMSKÄL

- 1 Genom talan väckt den 31 januari 1973 har företaget J. Nold, ett kommanditbolag som i Darmstadt driver grossisthandel i kol och byggnadsmaterial - i den sista versionen av sina yrkanden - begärt ogiltigförklaring av kommissionens beslut av den 21 december 1972 om godkännande av nya försäljningsbestämmelser hos Ruhrkohle AG (EGT 1973, nr L 120, s. 14, fransk version; vid översättningen fanns ingen svensk version att tillgå) och i andra hand fastställande av detta besluts ogiltighet och icke-tillämplighet i den mån det berör sökanden.

Sökanden har i huvudsak invänt mot att Byrån för kolförsäljning i Ruhrområdet genom beslutet tillåtits göra direktleverans av kol beroende av villkoret att det sluts fasta tvåårsavtal om inköp av minst 6 000 ton per år för bränsleförsörjning av hushållen och småindustrin, en kvantitet som med bred marginal överstiger sökandens försäljning inom denna sektor. Sökanden har därmed förlorat sin ställning som grossisthandlare i första ledet.

Upptagande till sakprövning

- 2 Kommissionen har inte invänt mot att talan tas upp till sakprövning.

Däremot har intervenienterna Ruhrkohle AG och Ruhrkohle-Verkauf GmbH anfört att talan inte kan tas upp till sakprövning på grund av att sökanden saknar berättigat intresse.

De anser att om sökanden vinner målet genom att beslutet av den 21 december 1972 ogiltigförklaras kommer domstolens dom att få till följd att de handelsbestämmelser som gällde före dem som utgör föremål för beslutet åter skulle bli gällande.

Sökanden uppfyller inte heller kraven i de tidigare gällande bestämmelserna, varför sökanden under alla förhållanden skulle förlora sin ställning som grossisthandlare i första ledet.

- 3 Denna invändning kan inte godtas.

Om det beslut mot vilket talan förs skulle ogiltigförklaras på grund av de invändningar som gjorts skulle kommissionen antagligen tvingas agera för att de godkända handelsbestämmelserna skulle ersättas av nya bestämmelser som stämmer bättre överens med sökandens situation.

Man kan följaktligen inte fränkänna sökanden ett intresse av att föra talan om ogiltigförklaring av beslutet.

Saken

- 4 Sökanden har inte preciserat vilka av de ogiltighetsgrunder som anges i artikel 33 i EKSG-fördraget som sökanden åberopar mot det omtvistade beslutet.
- 5 Under alla förhållanden måste en betydande del av sökandens argumentation direkt lämnas utan avseende, i den mån den hänför sig till invändningar som inte gäller bestämmelserna i det beslut från kommissionen mot vilket talan förs, utan sökandens förhållande till intervenienterna.
- 6 I den mån invändningarna rör kommissionens beslut har sökanden genom sin skriftliga och muntliga argumentation i huvudsak som grund åberopat åsidosättande av väsentliga formföreskifter, åsidosättande av fördraget eller av någon bestämmelse som gäller dess tillämpning.

Dessa invändningar stöds särskilt, vad gäller de nya villkor som fastställts för direktförsörjning från kolgruvorna, på brist på motivering i det beslut mot vilket talan förs, diskriminering av sökanden, samt en påstådd kränkning av sökandens grundläggande rättigheter.

1. Invändningarna om brist på motivering och diskriminering

- 7 Genom beslut av den 27 november 1969 har kommissionen med stöd av artikel 66.1 och 66.2 i EKSG-fördraget gett tillstånd till sammanslagning av de flesta gruvbolagen i Ruhrområdet till ett enda bolag, Ruhrkohle AG.

Artikel 2.1 i detta beslut innehåller en förpliktelse för det nya bolaget att underställa alla ändringar i dess försäljningsvillkor ett godkännande från kommissionen.

En sådan begäran riktades till kommissionen den 30 juni 1972 av Ruhrkohle AG.

Kommissionens godkännande beviljades genom beslutet av den 21 december 1972, som är föremål för tvisten.

Genom de sålunda godkända bestämmelserna fastställdes nya villkor i fråga om vilka minimikvantiteter som grossisterna måste binda sig för att köpa för att kunna få åtnjuta fördelen av att få direktleverans av producenten.

För direktleveranserna gäller särskilt att det finns ett villkor för grossisten att sluta tvåårsavtal om inköp av minst 6 000 ton per år för bränsleförsörjning av hushållen och småindustrin.

- 8 Det har gjorts invändning mot kommissionen för att den låtit Ruhrkohle AG godtyckligt fastställa detta krav på ett sådant sätt att sökanden med tanke på omfattningen och arten av dess årliga försäljning blir utestängd från direktleveranser och hänvisad till ställningen som grossist i andra ledet, med de handelsmässiga nackdelar som detta innebär.

Å ena sidan har sökanden gjort gällande att det är att se som diskriminering att sökanden till skillnad från andra företag utestängs från direktleveranser från producenten och således befinner sig i en mindre gynnsam situation än de grossister som fortfarande åtnjuter denna förmån.

Å andra sidan har sökanden åberopat artikel 65.2 där det i en situation jämförbar med den som gäller för artikel 66 inte tillåts gemensamma försäljningsavtal annat än om dessa arrangemang bidrar till "en påtaglig förbättring av produktionen eller distributionen av dessa produkter".

- 9 I motiveringen av sitt beslut har kommissionen framhåvt att den var medveten om att införandet av nya försäljningsbestämmelser skulle få till följd att ett antal grossister skulle fräntas möjligheten att köpa direkt från producenten då de inte kunde åta sig de ovan angivna förpliktelserna.

Kommissionen motiverade detta beslut med nödvändigheten för Ruhrkohle AG att, med hänsyn till den starka nedgången i försäljningen av kol, rationalisera sin distribution genom att begränsa sitt direkta samarbete till sådana grossister som är i stånd att garantera en tillräcklig försäljningsvolym.

Kravet på en avtalsmässig förbindelse på en årlig minimikvantitet avser nämligen att garantera kolgruvorna en jämn avsättning av kvantiteter i takt med deras produktionskapacitet.

- 10 Det framgår av de förklaringar som lämnats av kommissionen och av intervenienterna att fastställandet av de ovan angivna kriterierna kan motiveras inte enbart med de tekniska villkoren för gruvdriften utan även genom de särskilda ekonomiska svårigheter som uppstått genom den vikande kolproduktionen.

Följaktligen kan dessa kriterier, fastställda genom en rättsakt av allmän räckvidd, inte betraktas som diskriminerande och är tillräckligt motiverade i beslutet av den 21 december 1972.

Vad gäller tillämpningen av dessa kriterier har det inte hävdats att sökanden skulle ha behandlats annorlunda än andra företag som, när de inte lyckas uppfylla de krav som ställs i de nya bestämmelserna, i likhet med sökanden har förlorat fördelen av att ha rätt att köpa direkt av producenten.

- 11 Dessa invändningar kan därför inte godtas.

2. Invändningen om påstådd kränkning av grundläggande rättigheter

- 12 Sökanden har slutligen gjort gällande att en kränkning av vissa av sökandens grundläggande rättigheter skett genom den omständigheten att de begränsningar som införts genom de nya handelsbestämmelserna som kommissionen godkänt fått till följd, genom att sökanden utestängts från direktleveranser, att företagets lönsamhet och den fria utvecklingen av dess affärsverksamhet skadas till den grad att dess existens är ifrågasatt.

På så sätt skulle en rättighet som kan jämföras med äganderätten kränkas, liksom rätten till fritt utövande av förvärvsverksamhet, vilka skyddas av Förbundsrepubliken Tysklands grundlag, liksom i övriga medlemsstaters grundlagar, och diverse internationella avtal, särskilt Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna av den 4 november 1950, inklusive tilläggsprotokollet av den 20 mars 1952.

- 13 Som domstolen redan har bekräftat utgör de grundläggande rättigheterna en del av de allmänna rättsprinciper som domstolen skall säkerställa.

När den säkerställer skyddet av dessa rättigheter är domstolen skyldig att utgå från medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner och den får således inte tillåta åtgärder som är oförenliga med de grundläggande rättigheter som är erkända och som garanteras genom dessa staters grundlagar.

I de internationella avtal rörande skyddet av de mänskliga rättigheterna som medlemsstaterna har varit med om att utarbeta eller anslutit sig till kan det också finnas anvisningar som man bör ta hänsyn till inom ramen för gemenskapsrätten.

Det är mot bakgrund av dessa principer som sökandens invändningar måste bedömas.

- 14 Om skydd för äganderätten säkerställs genom alla medlemsstaters grundlagar och om liknande garantier ges för det fria utövandet av handel, arbete och annan förvärvsverksamhet måste de sålunda garanterade rättigheterna långtifrån att betraktas som absoluta rättigheter ses i förhållande till den sociala funktionen hos den egendom och verksamhet som skyddas.

Av denna anledning garanteras detta slags rättigheter regelmässigt endast med förbehåll för de begränsningar som föreskrivs med hänsyn till allmänintresset.

Inom gemenskapens rättsordning synes det också berättigat att beträffande dessa rättigheter ställa upp vissa begränsningar som är motiverade genom målen för det allmänintresse som eftersträvas av gemenskapen, förutsatt att dessa rättigheters väsen inte skadas.

Man kan inte i något fall utvidga ovannämnda garantier till skydd av rena affärsintressen eller handelsutsikter, vars osäkerhet är en del av den ekonomiska verksamhetens själva natur.

- 15 De nackdelar som sökanden har gjort gällande är i själva verket en följd av den ekonomiska utvecklingen, och inte av det beslut mot vilket talan förs.

Inför den ekonomiska förändring som den vikande kolproduktionen medförde var det sökandens uppgift att ta itu med den nya situationen och genomföra nödvändiga omställningar i det egna företaget.

- 16 Av dessa skäl sammantagna kan den gjorda invändningen inte godtas.

- 17 Talan skall följaktligen ogillas.

Rättegångskostnader

- 18 I enlighet med artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Sökanden har tappat målet.

- 19 Genom ordförandens beslut av den 14 mars 1973 och domstolens beslut av den 21 november 1973 uppsköts avgörandet angående rättegångskostnaderna beträffande begäran om uppskov med verkställigheten av det beslut mot vilket talan förs respektive ansökan om intervention.

- 20 Genom beslut av den 21 juni 1973 förpliktade domstolen sökanden att ersätta de kostnader som detta datum redovisades av företagen Ruhrkohle AG och Ruhrkohle-Verkauf GmbH i huvudmålet och i interimsförfarandet.

På ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

– med avslag på alla övriga mera omfattande eller motstridiga yrkanden – följande:

- 1. Talan ogillas**

2. Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna i målet, inklusive de kostnader som avses i besluten av den 14 mars och den 21 november 1973, och de som utgjort föremål för beslutet av den 21 juni 1973.

Lecourt

Donner

Sørensen

Pescatore

Kutscher

Ó Dálaigh

Mackenzie Stuart

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 14 maj 1974.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande